

Protagonistes,

ja!

perspectives de la infància i de l'adolescència
núm. 6 P.V.P. 300 PTA. 1,80 € I.V.A. inclòs abril - maig 2001

La vida en un camp de refugiats

Infants immigrants

Conèixer ens permet entendre

“Adéu Srebrenica...”, pels nens bosnians

Els pares i les mares a l'escoltisme

Escollir les activitats del temps d'oci

COMUNICACIÓ JOVE

Visiteu-nos a
www.diomira.org

Publicacions amb articles d'opinió, informacions, iniciatives, activitats i notícies del món dels infants, adolescents i joves

FULL DE SUBSCRIPCIÓ

Cognoms _____ Nom _____ Telèfon _____

Adreça _____ Població _____ C.P. _____

Comarca _____ Profissió _____

Subscripció anual *PAPERS DE JOVENTUT* 1.800 PTA. - 10,82 €

Subscripció anual *Protagonistes, ja!* 1.800 PTA. - 10,82 €

Subscripció anual *entrejoves* 4.000 PTA. - 24,04 €

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Titular del Compte _____ Banc o Caixa _____

_____ Banc/ Caixa _____ Oficina _____ D.C. _____ NÚM. de compte _____ Data _____ Signatura _____

Podem enviar la subscripció per correu, fax o correu electrònic a:

DIOMIRA

Mare de Déu del Pilar 24, 1r. 2a. • 08003 Barcelona

Tel/Fax: 93 310 33 67 • diomira@diomira.org • <http://www.diomira.org>

Director:

Josep M. Villena

Assessorament

Ferran Casas

Col·laboracions

en aquest número:

*Montserrat Cussó, Escoltes Catalans,
Esplai El Piolet, Carme Mayugo,
Vanessa Ros, Jens Hilgendag,
Jordi Quera, Anna Borau*

Redacció:

Paloma Herrera i Pilar Moreno

València:

Jesús Martí, Francesc Guillem

Balears:

Manel Cruz

Perpinyà:

Nicolàs Caudeville

Administració:

Lidia Marimon

Fotografia:

*Patricia Esteve, Jordi Quera, Jens Hilgendag,
Clot RTV- Sant Martí-Teleduca*

Subscripcions:

Maria Jesús de la Viuda

Correcció:

Vita Retes

Edita:

Associació DIOMIRA

**Redacció, administració,
publicitat i subscripcions:**

*Mare de Déu del Pilar 24, 1r 2a
08003 BARCELONA
Tel-Fax: 93 310 33 67
<http://www.diomira.org>
E-mail: diomira@diomira.org*

Fotocomposició i impressió:

*ARGRA Trading, s.l.
Tordera 38 - 08012 Barcelona*

D. L.: B-27825-2000

Protagonistes, ja!

*no es responsabilitza de les opinions
expressades als articles firmats*

Foto portada: © Jens Hilgendag

Imprès sobre paper ecològic

Membre de:

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PER ODQIJS
EN CATALÀ

Editorial	4
Tema obert	5
CONÈIXER ENS PERMET ENTENDRE	
<i>Montserrat Cussó</i>	
Amb nois, noies, xics, xiques, al·lots, al·lotes, xiquets, xiquetes, nins, nines...	8
COMPARTINT EXPERIÈNCIES	
<i>Paloma Herrera</i>	
Educació en el lleure	10
ELS PARES I LES MARES A L'ESCOLTISME	
<i>Escoltes Catalans</i>	
L'opinió dels protagonistes	12
VAIG AMB CADIRA I M'HO PASSO BÉ	
Iniciatives cíviques	14
DEMOCRÀCIA A LA PRODUCCIÓ AUDIOVISUAL	
<i>Carme Mayugo i Vanessa Ros, Clot RTV-Sant Martí i Teleduca</i>	
Medi Ambient	15
LES ESCOLES PARTICIPEN EN L'AGENDA 21	
<i>Pilar Moreno</i>	
Iniciatives cíviques	16
PASSEJANT PER UN BOSC DE TAULES	
Ciutadans, ja	17
"ADÉU SREBRENICA...", PELS NENS BOSNIANS	
<i>Pilar Moreno</i>	
D'altres parts del món	18
LA VIDA EN UN CAMP DE REFUGIATS	
<i>Paloma Herrera</i>	
Espais d'acció	19
ESCOLLIR LES ACTIVITATS DEL TEMPS D'OCI	
<i>Jordi Quera</i>	
L'imaginari	20
UN PARADÍS PLE DE CONTES	
<i>Anna Borau</i>	
Informacions	21
Eines culturals	22

En conveni amb:

**Diputació
de Barcelona**

Àrea de Benestar Social

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Barcelona

Regidoria de Drets Civils

Infants immigrants

“Els Estats han de garantir els drets d'aquesta Convenció a tot infant, sense excepció; i hauran de prendre les mesures que calguin per protegir els infants de tota classe de discriminació”.

Convenció dels Drets de l'Infant

L'exclusió és un fenomen creixent. El caràcter mercantilista de la nostra societat i el fet que cada vegada prevalguin més els interessos comercials que els drets humans fa que la desigualtat social augmenti progressivament. La immigració, que se'ns presenta com un corrent negatiu imparabile difícil de controlar, ve a suplir la manca de mà d'obra (barata) necessària per seguir mantenint els processos productius cada vegada més competitiu de la nostra societat desenvolupada. Si el seu treball és imprescindible no ho són la seva salut, els seus contractes de treball, la seva seguretat... Hi ha recanvis suficients. Noves formes d'explotació, d'esclavatge i l'augment de xarxes de prostitució que es van instal·lant en els nostres pobles i ciutats formen part d'una manera intolerant de la nostra quotidianitat. Empresaris sense escrúpols, proxenetes i tota classe de malfactors aconseguen enriquir-se impunement en un sistema on el delictes organitzat i la corrupció tenen múltiples formes d'eludir l'acció de la justícia.

La política social de molts governs no es preocupa tant de la integració dels immigrants com del seu control. L'exclusió social resultant troba la complicitat d'una societat que permet que es violin contínuament els drets més elementals de les persones. Sí, les discriminacions són injustes per a tothom, però quan ens referim als infants, les negligències, oblit o justificacions es converteixen en veritables formes de discriminació, intolerable en una societat 'avançada' com la nostra.

La integració dels immigrants no serà possible sense una adequada integració dels col·lectius d'infants i adolescents. Els professors, els responsables de grups de lleure, els educadors socials tenen una forta responsabilitat en aquesta tasca. Els centres d'ensenyament, les escoles de formació, o qualsevol altre espai ciutadà: l'escola, l'esplai, l'agrupament escolta, les associacions de pares d'alumnes, els consells escolars, on el fet de la immigració puguin significar exclusió, enfrontament o privació dels drets fonamentals, han d'iniciar quan abans programes de formació i de sensibilització relacionats amb el tema, adreçats als seus professionals i voluntaris.

Als reptes d'afrontar les dificultats existents en aquest entorn relacionades amb l'habitatge, el treball, la precarietat, la pobresa, les diferències lingüístiques, els hàbits culturals i les creences religioses s'afegeix el de superar vells prejudicis i estereotips culturals. Sens dubte, la integració no és possible sense la voluntat de les dues parts. Aprofitar els valors de la multiculturalitat, aconseguir una bona convivència, transformar una problemàtica social en un enriquiment col·lectiu requereix l'adequació de lleis, programes, pressupostos... però sobre tot és necessari saber transformar els espais d'estudi, de treball o de lleure en un lloc de trobada de cultures, de voluntats i de respecte mutu.

Josep M. Villena

Conèixer ens permet entendre

És necessari disposar d'una informació adequada per adoptar una actitud positiva respecte els menors immigrants

Tinc una amiga a qui li agrada l'òpera, i de tant en tant va a veure'n. L'altra nit, sortia del Liceu amb uns amics, dels quals es va acomiadar per anar cap a casa. En el camí cap al pàrquing uns nois li van estirar la bossa i li van robar amb tot el que hi havia a dins. Eren quarts de dotze de la nit, estava cansada, tenia gana, perquè encara no havia sopat, ja que sempre venia directament de la feina. A la bossa hi portava, a part de totes les claus (i per tant també les del cotxe), els diners. La meva amiga va maleir aquells nois que l'havien deixat indefensa al mig d'una plaça del Raval de Barcelona, i va sentir molta ràbia.

Es va preguntar per què no s'havia deixat acompanyar a buscar el cotxe quan els seus amics li havien insistit, però de seguida va pensar que el problema no era aquest sinó el fet que no es pogués anar sol pels carrers dels barris antics de la seva ciutat sense arriscar-se a ser atracat. Va començar a rondar-li una idea que no li agradava gens, que l'inquietava i fins i tot li feia mal: potser sí que tenia raó la gent que pensava que els immigrants són una amenaça per la gent d'aquí, que ens han canviat el país, que ja no ens sentim a casa. En fi, que cal buscar una solució, perquè això s'està posant molt malament. No us ho havia dit, però els nois que havien atracat la meva amiga eren magribins i bastant petits, aquells a qui encara sovint se'ls diu "menors".

Aquest pensament li feia mal perquè ella estava convençuda que era una demòcrata de sempre, que creia en la igualtat entre les persones, que uns no haurien de ser més que els altres, que els drets bà-

Sovint els menors immigrants pateixen malalties, són addictes a la cola, es veuen atrapats en xarxes d'explotació i estan sotmesos a un inevitable deteriorament físic i psíquic

sics eren per a tots iguals i que calia lluitar per aconseguir que el món fos més just. Ara no ho era, d'això n'estava segura.

La meva amiga va solucionar el seu problema. De fet, podia solucionar-lo de diferents maneres: a) anar a casa de familiars a peu (en tenia diversos per allà a prop) i demanar-los diners per a un taxi; b) entrar

ARXIU DIOMIRA

Les circumstàncies personals porten molts infants immigrants a delinquir

en un bar, explicar el que li havia passat i demanar per telefonar a casa perquè una de les seves filles l'anés a buscar (el seu marit era de viatge); c) aturar un taxi i pagar-li quan arribés a casa; d) ... i encara algunes més. Tenia amics i coneguts, família, un gran coneixement de la ciutat, perquè hi vivia des que hi va néixer, se sabia els telèfons dels serveis d'urgència de memòria, els números dels autobusos de nit cap al seu barri i els horaris, s'entenia en diverses llengües, coneixia les institucions del seu país i les competències de cada una, en sabia els costums i la forma més adequada de demanar ajut. A més d'haver-hi viscut sempre, havia anat a la universitat i havia llegit molt. A més, sabia que tenia la raó, que havia estat víctima d'un fet delictiu, i per tant no se la podia culpar de res. Per què s'estava culpant ella, doncs?

Tot i amb això, se sentia indefensa i com despulada. Desvalguda i vulnerable. Era una sensació estranya i terriblement molesta, perquè la meva amiga ha tingut èxit en la feina, i en la vida personal, i és una persona segura de sí mateixa, que coneix perfectament la seva vàlua, els seus límits, les seves forces.

L'endemà però, encara sentia molta ràbia, i el pitjor de tot: encara li rondava aquella idea molesta pel cap. I el dia següent, i l'altre i l'altre... Amb els dies, la ràbia anava baixant, però la idea ja era més que una idea, era com una mena de por, de recel, de resistència a uns canvis desconeguts que percebia amenaçadors. De fet era un convenciment que calia evitar com fos que vinguessin més immigrants. Els qui ja hi eren, que els tanquessin en centres si eren delinqüents, i si no ho eren que els "arreglessin" els papers i treballessin. No, ella no era racista, només vo-

ARXIU DIOMIRA

Els menors immigrants tenen dret a ser protegits i acollits com qualsevol infant

lia viure en pau i anar tranquil·la pel carrer. Sempre havia lluitat per la llibertat: en l'època d'estudiant anava a les manifestacions, no per esnobisme, sinó perquè realment creia en el dret de pensar i expressar-se lliurement. Ara calia fer-ho d'una altra manera, pensava, però havia de ser possible moure's lliurement sense ser atacat.

A mi, em va explicar el que li havia passat al cap d'uns quants dies. Vaig notar que, encara que ella és una persona més aviat cerebral, i gens impulsiva, en parlava encara enfurismada, amb una dosi de visceralitat que jo li coneixia poc. Vaig percebre una gran hostilitat envers els nois mabribins que viuen als carrers de Barcelona, i vaig escoltar com, sense voler, els feia botxins, els feia culpables. Veient la meua cara, va justificar la seva actitud tot dient: Ei, que jo no en tinc cap culpa, eh?

I la veritat, jo que sí que sóc una persona visceral, em vaig revoltar i li vaig preguntar: "Com serien i que farien els nostres fills si haguessin viscut al carrer els darrers tres anys, havent-se de buscar la vida?" Ara no els reconixeríem.

Víctimes i no culpables

Li vaig dir per què discrepava del que ella pensava, perquè creia que aquests nois magribins que no tenen qui els cuidi, són víctimes i no culpables, com la majoria fugen del seu país perquè hi viuen molt malament. De fet, no sé per què li explicava, perquè ella ja ho sabia tot això. La diferència estava que jo conec, en part, el "problema" d'aquests nois: els he vist a la nit a la plaça Reial o a la plaça Catalunya, he parlat amb alguns d'ells, però sobretot conec força

gent que treballa amb ells per millorar la seva vida, he escoltat el que m'explicaven diverses persones voluntàries o professionals, de vegades amb ràbia i impotència. Així he sabut les condicions en què viuen, les malalties que alguns pateixen, l'addició a la cola i similars, les xarxes d'explotació en què es veuen atrapats, l'inevitable deteriorament físic i psíquic que els transforma i els fa perdre l'expressió, la mirada d'infants, la il·lusió per les coses. Com, de vegades, semblen homes petits endurits. Com al cap de poc temps d'estar en un centre, els qui poden i volen estar-hi, semblen més petits altra vegada, s'assemblen més "als nostres nens". Com la vida al carrer canvia les persones, que els mateixos nois costa de reconèixer-los al cap d'un temps.

I vaig seguir explicant com alguns d'ells eren forçats pels seus pares a amagar-se sota dels camions que creuaven l'estret dins d'un vaixell, encara que ells no volien venir, però els pares creien que a Europa se'n sortirien bé, tindrien una bona feina, podrien portar una vida "normal" de persona occidental, del que al Magreb imaginaven o saben el que és la vida occidental. I que això passava sobretot amb nois que seguien bé l'escola i als qui els agradava estudiar i aprendre.

Molts però, jo anava seguint, eren orfes de pare, tenien molts germans i ni la seva mare ni els seus avis no podien encarregar-se'n. I altres eren els més espavilats de la família i tenien clar que no es volien quedar allà. Com voltaven per tota Europa, quan feia més fred cap a Espanya on encara es podia dormir al carrer (passant molt de fred, això sí), com canviaven de nom per no ser "fitxats" per les institucions.

Però sobretot vaig enrotllar-me en el motiu que estiguessin als carrers i no en cap centre. Ella tenia la idea que havien d'estar en centres per a nois que havien comès un delictes, perquè no se li havia ocorregut que tenien dret a ser protegits i acollits com a infants menors d'edat que necessiten una persona gran que se n'encarregui, algú que se'ls estimi, models de gent

“Em va semblar que la imatge de delinqüents i d'immigrants tapava gairebé del tot la imatge d'infants”

responsable i feliç per a imitar, una casa, menjar, una escola, metge, activitats lúdiques i esportives, i tot allò que necessiten tots els infants per viure contents, créixer, tenir il·lusions, i no patir.

Em va semblar que la imatge de *delinqüents* i *d'immigrants* tapava gairebé del tot la imatge d'*infants*. Era com quan una boira espessa ens impedeix de reconèixer un paisatge, només veiem ombres i llums, i la boira en primer pla ocupant tota la imatge. Com si el fet que cometessin actes delictius els con-

vertís de cop en adults, mentre que si no en transgredissin les normes socials i les lleis, si s'estiguessin sempre sota al pont de les Glòries (l'Hotel Glòries, com ells l'anomenen) o en altres llocs similars, de nit dormint, de dia quiets, sense fer res, fent una volta de tant en tant pel carrer sense "empipar" ningú, aleshores els mirariem com a infants, ens farien compassió, potser fins i tot ens hi acostariem per ajudar-los...

Però aleshores ja no estarien vius, voldria dir que no podrien subsistir només amb el que recullen demanant menjar als mercats i a les botigues, agafarien les mateixes malalties, passarien el mateix fred, se sentirien igualment desarelats, fora de la societat, estrangers, estranys.

I, em pregunto, quina imatge de la infància tenim (potser la de la innocència permanent i inalterable?, la de la bellesa física, la tendresa, la il·lusió, l'alegria...?), si aquest estat, el de la infantesa, s'ha de demostrar sempre i a tot arreu amb conductes que la confirmin, perquè et considerin infant.

La meva amiga va interrompre dient que els diaris deien que aquests nois (i no "nens" com deia jo) no es deixaven protegir, no es deixaven tractar com a infants, que volien fer la seva..., viure al carrer. Per tant, què m'empatollava jo dient que els veiem com a delinqüents i no com a infants? De vegades, aquesta gent que parleva dels drets dels infants sou tan ingenus i veieu tan poc la realitat...

Com que m'agrada parlar i el tema em motiva, vaig continuar explicant: que és veritat que molt sovint no volen anar voluntàriament als centres, que treballar amb nois que fa temps que s'estan al carrer és molt diferent i molt més complicat que fer-ho amb els nouvinguts; que era necessària una tasca des del mateix carrer abans de fer-los "entrar" en el circuit de protecció dels infants i adolescents; que si els centres difícilment s'adaptaven als nois i noies adolescents del nostre país, molt més difícilment s'adaptaven als nois magribins; que calia diversos tipus d'atenció; que així i tot, molts quedarien pel camí; que calia intentar totes les formes d'apropar-s'hi, de buscar com connectar-hi, com trobar el que necessiten; que, efectivament, quan fa temps que viuen al carrer de vegades els va bé un tipus de centre més dur, d'on no es puguin escapar tot seguit: però vaig afegir que en altres casos no era així; com calien molts esforços sense esperar resultats immediats ni visibles; com fa falta gastar-hi diners per oferir-los la possibilitat de tornar a viure com infants o adolescents, perquè puguin dir NO a l'explotació laboral, sexual o de qualsevol mena.

La meva amiga va afluir una mica, protestava amb menys ràbia, em preguntava per què no es feia tot això que deia. Li vaig dir que sí, que es començava a fer, però que encara faltava molt. I em vaig adonar que el primer que faltava era que la gent estigués

informada, que no féssim un món i una societat paral·lela per als nois i noies que no viuen amb els pares, que no tenen família, o que aquesta no sap o no pot cuidar-los.

I em vaig quedar pensant que tinc un amic que viu en un poble on hi han arribat moltes famílies del Magrib que també està molt molest perquè la seva filla de tres anys s'ha quedat sense plaça a l'escola-bresol. I que ho explica dient per culpa dels immigrants no tenim plaça als d'aquí. Que quan ho diu m'enfado i

Ser infant, adolescent o jove és un estat que els fa tenir unes mateixes necessitats, uns mateixos drets, iguals interessos, igual forma d'expressar el que els agrada, el que volen, etc.

intento explicar-li que de la insuficiència de places no en tenen la culpa els que han arribat d'altres llocs, i per tant, no els en podem donar la culpa.

... tinc una altra amiga que no vol que a la classe de la seva filla hi hagi cap alumne immigrant, perquè està convençuda que baixarà el nivell, i que s'ha indignat perquè aquest any n'hi poden haver fins a quatre a cada classe.

I segueixo pensant que abans que infants són immigrants, que aquest fet neutralitza l'altre. Els meus amics són molt macos, però no hi estic d'acord. Crec que el fet d'haver nascut aquí o d'haver nascut en un altre país és una circumstància, important sí, però només una circumstància. En canvi, ser infant, adolescent o jove, és un estat que els fa tenir unes mateixes necessitats, uns mateixos drets, iguals interessos, igual forma d'expressar el que els agrada, el que volen, etc.

L'única diferència entre els meus amics i jo, pel que fa a aquest tema, és que tinc informació sobre una determinada realitat, sobre unes circumstàncies per les quals passen unes persones, uns nois o noies, que ells no tenen. Conèixer una mica tot això em permet entendre-ho també una mica, em permet demanar que les autoritats s'hi esforcin més, però també em fa patir. De vegades voldria no saber-ho, i això és el que crec que ens passa sovint: si ho sabem hem de fer quelcom, i, com a mínim, ens molesta.

Jo tampoc tinc informació sobre moltes coses amb les quals ells treballen i per això no entenc altres coses de la vida i de la societat. A mi em sembla que no són tan importants com aquestes, però segurament m'equivoco.

Montse Cussó

Diplomada en Treball Social. Experta en infància

Compartint experiències

La Fira de Serveis Socials de la Diputació de Barcelona es consolida com a aparador dels projectes que es fan a Catalunya en matèria d'infància

Una seixantena d'entitats i administracions públiques, entre elles 14 ajuntaments, la major part de la província de Barcelona, es van donar cita el passat 15 de maig a la 3ª Fira de Serveis de Benestar Social. Es tracta d'una jornada que organitza anualment la Diputació de Barcelona i que es du a terme al recinte de les Drassanes de Barcelona. L'objectiu és posar en comú les diferents experiències que es fan en matèria de serveis socials a Catalunya i donar a conèixer les entitats i administracions que tracten aquests temes.

Des que es va posar en marxa, la Fira s'ha consolidat com un punt de referència pels professionals dels Serveis Socials i de les administracions i les entitats que es dediquen a infància, joventut, gent gran, família, immigració, drogues, persones amb disminució, malalties mentals, etc.

A més dels diferents estands que s'hi van instal·lar, on els participants van poder exposar els seus projectes i serveis, la Fira va comptar amb un espai destinat a la presentació de les diferents experiències que es realitzen a Catalunya en els diferents àmbits dels Serveis Socials. En concret, en matèria d'infància i adolescència es van posar en comú una desena de projectes, dels quals n'exposen dos.

Curs de formació de joves guies

El Curs de formació de joves guies s'ha fet de manera innovadora a l'IES Puig i Cadafalch de Mataró. Tretze estudiants, dos marroquins i onze catalans, han fet de guies per als alumnes immigrants nous.

L'objectiu d'aquesta experiència pilot és integrar els estudiants immigrants al seu entorn més immediat. Per aconseguir-ho, s'han fet set dinàmiques de grup amb aquests 13 joves voluntaris. En aquestes sessions s'ha parlat de qüestions que afecten directament els joves immigrants, com l'aprenentatge de l'idioma o la relació amb la resta de companys, amb la intenció de com-

prendre la situació dels nous. A l'acabar aquestes sessions, els participants van rebre un diploma acreditatiu de la seva participació, un acte que va comptar amb la presència dels pares i mares i també de l'alcalde de Mataró.

L'IES Puig i Cadafalch de Mataró ha realitzat una experiència pilot on 13 estudiants voluntaris han fet de guies per a alumnes immigrants nous

Tant l'administració local com la comunitat educativa i els propis estudiants que han participat en el projecte han valorat molt positivament aquesta experiència, perquè es considera que és una forma positiva de sensibilitzar la població jove envers la immigració, a la vegada que es facilita la integració dels estudiants immigrants.

De cara al curs vinent, està previst de portar aquest projecte a d'altres dos instituts d'educació secundària de Mataró.

Projecte 14-16 a Santa Perpètua de Mogoda

Es tracta d'una experiència on han participat conjuntament diferents departaments de l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda, els dos instituts d'educació secundària i l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic de la zona. El projecte es marca com a repte lluitar contra el fracàs escolar a la població a través de la realització de diferents tallers.

L'experiència està destinada als grups d'adolescents escolaritzats als IES amb fracàs escolar i als grups de joves que han fracassat tant a primària com a secundària i són refractaris a qualsevol formació.

Els objectius del projecte són copsar l'abast del problema real del fracàs escolar a Santa Perpètua i donar-li resposta, mitjançant recursos de la Diputació de Barcelona i també municipals. També es planteja la necessitat de demanar recursos humans al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya perquè els centres puguin fer adaptacions curriculars, així com el reconeixement dels continguts del recurs com a propis del currículum acadèmic.

Finalment, el Departament d'Ensenyament va aprovar el projecte com a activitat del centre, tot i que no es realitzaria en les seves dependències. El primer taller que es va realitzar va ser el de marqueteria i ornamentació. Des del centre es va fer l'adaptació curricular i l'avaluació dels alumnes va ser compartida per professors i el monitor del taller. De la seva banda, els tècnics municipals van fer el seguiment i van facilitar els recursos.

En aquest primer taller, que es va fer tres tardes a la setmana en sessions de dues hores, van participar 10 alumnes. D'aquests, a vuit els va motivar molt el taller i han integrat els aprenentatges. També van integrar el contingut teòric que es treballa des del centre. Pel contrari, 2 alumnes no van entrar en aquesta dinàmica.

Com a proposta pel curs 2001-2002 està previst de realitzar un taller de mecànica de vehicles, amb la col·laboració de la Policia Local. També es continuarà el taller de marqueteria i ornamentació i s'iniciarà el taller d'equinoteràpia.

La valoració del projecte per part dels diferents agents que han participat ha estat molt positiva. D'una banda, és un projecte transversal, en què han participat els departaments de Serveis Socials, Joventut, Promoció Econòmica i Educació, de l'Ajuntament de Santa Perpètua. També han participat els dos instituts de la població i l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic de la zona. És de destacar que s'ha produït un canvi d'actitud del professorat i que aquesta ha estat una activitat facilitadora de l'aprenentatge d'un ofici.

Paloma Herrera
Protagonistes, ja!

Experiències d'infància i adolescència presentades a la 3ª Fira de Serveis Socials de la Diputació de Barcelona

- **Ajuntament de Castelldefels:** Família, protecció, drets infants, suport, assessorament, dificultats parelles, violència de gènere, mediació conflictes àmbit familiar i escolar.

- **Mancomunitat La Plana:** Malalties mentals i Presentació de l'Organització dels Serveis Socials en municipis de menys de 6.000 habitants.

- **Ajuntament Constantí-Ebasp (Tarragona):** Projecte de treball de carrer. Metodologia, tècniques, registre d'informació i activitats que es porten a terme per aproximar i difondre recursos, dinamitzar la vida comunitària, captar infants i joves en situació de risc social i detecció i seguiment de problemàtiques comunitàries.

- **Ajuntament de Mataró:** Projecte "Curs de Formació de Joves Guies", joves dels IES que voluntàriament participen per fer l'acollida i orientació del procés d'incorporació tardana dels joves nouvinguts a l'IES.

- **Fundació Marianao:** Projecte David, recurs socio-educatiu orientat a l'acolliment personal, seguiment i suport de les persones que han tingut conflictes amb la justícia, drogues, etc.

- **Ajuntament Santa Perpètua de Mogoda:** Recurs mixt entre diferents àrees de l'ajuntament i els IES locals, 3r. i 4t. d'ESO, tallers de preformació ocupacional.

- **Ajuntament de Viladecans:** Xarxa grup de treball multiprofessional entre l'administració educativa i l'administració local per l'atenció dels nois/es matriculats als IES del municipi i que són candidats als programes de Garantia Social.

- **Ajuntament de Santpedor:** Família, experiència conjunta amb l'IES d'Auro en l'organització i desenvolupament dels Grups de Treball amb pares/mares amb fills/es adolescents. Activitat preventiva.

- **Manresa:** "Espai Jove", projecte de col·laboració entre l'Ajuntament i Càritas Manresa d'atenció a nens/es-nois/es d'origen immigrant, duta per educadors especialitzats en l'àmbit de carrer. Edats entre 12-14 i 18-20.

Els pares i les mares a l'escoltisme

La celebració de la Fularada, organitzada per Escoltes Catalans, va posar de relleu l'important paper dels pares i les mares al projecte escolta

Rubí, al Vallès Occidental, va ser la població escollida per Escoltes Catalans per celebrar la Primera Trobada amb pares, mares, infants, joves i caps d'Escoltes Catalans, una festa que ha estat batejada amb el nom de "Fularada", en referència a una diversitat de fulars.

L'esdeveniment va transformar la població en una mena d'espai lúdic-formatiu, on des del matí fins a la tarda del diumenge 6 de maig es van celebrar per tota la ciutat diferents activitats, des de tallers fins a exposicions i espectacles musicals. Una variada oferta on hi van poder participar des dels més menuts fins als més grans.

La Fularada ha estat el colofó dels actes de celebració del 25è aniversari d'Escoltes Catalans. Les activitats proposades anaven a càrrec dels Agrupaments i dels equips

ESCOLTES CATALANS

La promoció dels valors de pau i convivència, presents a les activitats d'Escoltes

d'Escoltes Catalans, però les entitats rubirenques també hi van col·laborar activament.

Tot això tenia un objectiu fonamental: volíem que tots els pares, mares, avis, àvies, tiets, tietes,... de l'Associació poguessin conèixer d'una manera extensa, clara i directa el que és Escoltes Catalans: què fem, què volem, què pensem,...

El paper dels pares i les mares a l'escoltisme

La celebració d'aquesta festa, en què han participat els familiars més directes dels nens i les nenes, ha evidenciat l'important paper que han de tenir els pares i les mares en el moviment escolta.

“És interessant que els pares i mares sigueu conscients del rol educatiu del cau i tingueu una bona sintonia amb els caps, però també és molt important que aporteu el vostre granet de sorra al projecte de l'escoltisme”

Marta Rosàs, presidenta d'Escoltes Catalans

És evident que en l'educació dels infants i els adolescents intervenen tant la família, com l'escola i el temps de lleure. Però sovint és difícil la interrelació d'aquests àmbits per aconseguir l'objectiu comú de l'educació integral.

Per això és necessari que els pares i les mares intervinguin en el projecte educatiu de l'escoltisme. Si bé és cert que a l'agrupament la res-

ESCOLTES CATALANS

La Fularada va permetre els pares i mares conèixer millor la tasca d'Escoltes

ESCOLTES CATALANS

La Fularada també va servir per estrènyer llaços

La Fularada també va servir per estrènyer llaços de confiança i de comunicació. La responsabilitat de l'educació és dels caps que formen el Consell, també és cert que els pares i les mares són els responsables més directes de la formació i de la seguretat dels seus fills i filles. Per tal que no es produeixin conflictes entre el paper que ténen els responsables dels agrupaments i el dels pares i mares, la frontera d'actuació d'ambdues bandes ha d'estar molt ben definida.

Tant els caps com els pares i les mares han de con-

“Amb actes com la Fularada serem capaços d'enfortir els llaços entre els caps i els pares i mares; en definitiva, que tots plegats puguem fer-nos més nostre el projecte educatiu d'Escoltes Catalans”

Marta Rosàs, presidenta d'Escoltes Catalans

tribuir a crear un entorn adequat per a l'educació del nen o de la nena, sense intromissions impròpies. Els progenitors també poden contribuir a millorar la tasca diària dels responsables dels agrupaments en di-

ferents àmbits. D'aquesta manera, s'aconseguirà millorar els aspectes educatius del projecte escolta i també el seu funcionament.

És important mantenir el contacte entre caps, mestres i pares i mares i compartir experiències per afavorir el desenvolupament humà a l'agrupament.

Per això, cal una programació anual consensuada que permeti establir moments d'intervenció. La participació és fonamental per poder transmetre als fills i filles uns valors de solidaritat, de justícia i de llibertat.

Grans i petits van gaudir de la Fularada

ESCOLTES CATALANS

ESCOLTES CATALANS

Els carrers de Rubí es van convertir en un gran espai lúdic

Des d'Escoltes Catalans ens sentim molt satisfets amb l'èxit de la Fularada. A partir d'aquí han de ser els pares i les mares els qui decideixin la seva participació al projecte escolta. Si amb la festa ha sortit la idea de formar algun grup de pares i mares al vostre agrupament, no dubteu en fer el pas. Les vostres col·laboracions en la construcció del projecte educatiu d'Escoltes Catalans són molt valuoses.

Escoltes Catalans
Protagonistes, ja!

“Vaig amb cadira i m’ho passo bé”

L'Esplai El Piolet, de Barberà del Vallès porta deu anys treballant amb la integració de nens i nenes amb diferents mobilitats i capacitats.

Els nens es mostren encantats d'estar tots junts i aprenen a tractar-se amb naturalitat, a fer grans amistats i a ajudar-se i respectar-se els uns als altres.

“Si ens ho plantegem” ens diuen, “entre tots ho podem fer tot”.

Els hem preguntat què en pensaven ells del resultat d'aquesta integració, i les seves respostes ens han omplert de confiança...

Patricia Esteve

«Estic content com unes Pasqües. La gent respon molt bé. Tinc massa amics i tot, i, ¡no miro a ningú!», diu mirant a l'Antonio de reüll. «És que estic de rigorós incògnit...», ens aclareix.

«L'activitat que més m'agrada realitzar és aquesta que estem fent ara: anar d'excursió. En les excursions amb l'Esplai faig de tot. Porto quatre anys a l'esplai, i estic molt content».

Xavi Romero, 14 anys

Patricia Esteve

«Aquí, a l'Esplai, tots que les podem fer, nosaltres diem que podem fer, que no hi ha llocs on no hi ha, guin bé i no ting...

«Està molt bé estar tots junts perquè així vivim la vida tal com és. Ens ho passem molt bé tots junts.»

«Hem après moltes coses dels nostres companys que van amb una cadira. Hem après que hem de compartir les coses, a ajudar-nos mútuament. Que no hem d'abusar dels altres». Nosaltres també hauríem d'aprendre, ens explica: «En totes les cases haurien d'haver rampes perquè poguéss entrar tothom i s'haurien d'arreglar els camins...»

«Ells són molt simpàtics. M'ho passo molt bé amb els meus companys que van en cadira. Fem bromes i riem molt.»

Antonio Caballero, 12 anys

Patricia Esteve

L'OPINIÓ DELS PROTAGONISTES

Qualsevol nen o nena, tingui les característiques que tingui, hauria de poder gaudir fent les mateixes coses que els seus companys. Cal col·laborar per a que aquesta igualtat sigui un fet real.

«Jo porto vuit anys venint a l'Esplai. Vaig començar de molt petita. Tenia sols cinc anys la primera vegada que vaig venir.»

«M'agrada tant l'escola com l'Esplai, però aquí ens ho passem millor. Juguem molt, per exemple a "la sardina". Tot el que fem em sembla molt bé.»

«En el col·legi a vegades hi ha activitats que no les podem fer tots. Per exemple, l'altre dia van anar a la muntanya i jo no podia. Aquí sempre he pogut fer el mateix que els altres.»

Tània Fernández, 13 anys

Patricia Esteve

«A l'Esplai, estem tots més junts que a l'escola. Fem activitats que no podem fer tots. Aquí pensem més en tots. Cadascú de nosaltres pensa en el que ens agradaria fer i després pensem les coses que podem fer i les que no. Pensem si les podem fer tots. Anem a fer rampes, on hi hagi escales, que els camins estiguin pavimentats...»

Beatriz Candanedo, 12 anys

«Està molt bé tenir relació amb persones que no tinguin la mateixa mobilitat que nosaltres, i compartir les coses que ens agraden. No som tant diferents pel fet de tenir unes característiques o altres.»

«A vegades donem per fet coses que per a nosaltres són molt normals, com caminar, i després ens adonem que tot no és tan fàcil. Llavors ens adonem que hem de valorar tot el que tenim.»

El grup

Patricia Esteve

Democràcia a la producció audiovisual

Un repte comú per a les televisions locals i els centres educatius

Les noves generacions estan creixent i s'estan educant en la cultura de l'audiovisual. Reben diàriament milers de missatges mediàtics que incorporen quasi de forma automàtica. Però no hi ha una veritable educació àudio-visual. Els infants i adolescents, malgrat que coneixen els codis audiovisuals i contínuament fan servir aquests missatges per expressar-se i comunicar-se en la seva vida quotidiana, sovint no tenen gaire oportunitats per desxifrar què hi ha darrera d'aquests missatges i encara menys per produir-ne de forma autònoma. Solen limitar-se a copiar estereotips i actuar de manera mimètica als models dels grans mitjans. Això fa que no siguin crítics amb allò que veuen i/o escolten, sinó que simplement copiïn o reproduïxin...

Davant aquesta situació, les televisions locals i/o associatives tenen molt a fer. Haurien de ser capaces d'educar els infants i adolescents a veure, entendre i fer servir l'audiovisual com a eina d'expressió i de comunicació. Però aquest treball no l'han de fer només les televisions de proximitat. Els centres docents caldria també que assumissin la seva part de responsabilitat i eduquessin els infants i adolescents en la cultura audiovisual, ja que es tracta de l'espai on més hores passen i des d'on els preparen per afrontar el futur. Aquesta tasca educativa haurien de realitzar-la conjuntament.

Per aquest motiu, el repte de les televisions locals és com aconseguir, d'una banda, entrar a les aules i treballar amb els infants i adolescents; i, de l'altra, dinamitzar els centres de producció audiovisual de proximi-

Els centres docents i les TV locals i associatives haurien de realitzar conjuntament una tasca educativa adreçada als infants i adolescents

tat. Cal que les televisions locals es convencin que poden jugar un paper clau com a agents educatius.

Aquesta aposta que han de fer les televisions locals respon a tres premisses: les possibilitats que ofereixen els mitjans de comunicació de proximitat a l'hora de desenvolupar experiències pràctiques d'educació audiovisual, la necessitat de dotar els més menuts d'habilitats i aptituds per assumir una posició més crítica davant el bombardeig de missatges mediàtics a què estan exposats, i la manca d'infraestructures i fins i tot de preparació docent dels centres educatius a l'hora d'abordar una alfabetització bàsica dels alumnes en l'àmbit audiovisual.

CLOT RTV-SANT MARTÍ I TELEDUCA, EDUCACIÓ I COMUNICACIÓ / CEDIDA

Els nens s'ho passen d'allò més bé, ahora que aprenen a veure, entendre i utilitzar els mitjans audiovisuals

Sembla, d'entrada, que la interactivitat i l'abaratiment de tecnologies que propicia la digitalització poden intervenir positivament a l'hora de crear nous punts de trobada i d'interacció entre centres educatius i televisions locals. Però haurien d'anar acompanyades de la voluntat i el convenciment de desenvolupar estratègies i experiències conjuntes d'educació.

Dins aquest marc, ja s'estan portant a terme diferents experiències encaminades a alfabetitzar grups formals d'infants i adolescents en l'ús dels mitjans de comunicació, així com destinades a la democratització de l'accés a la producció audiovisual. Concretament, les propostes conjuntes de Clot RTV-Sant Martí i Teleduca, educació i comunicació van en aquesta línia. Aquestes iniciatives es porten a terme conjuntament entre els professionals de les televisions locals i/o associatives i el professorat dels centres docents. La metodologia de treball que s'està emprant és eminentment pràctica i parteix dels coneixements previs dels infants i adolescents participants. Assoleixen les habilitats i els coneixements de producció audiovisual a partir de l'experiència, a través d'activitats procedimentals, la interacció amb els monitors i en base al seu coneixement general com a consumidors de televisió. Dins d'aquesta línia de treball, el més important és que a través de la pràctica, en portar a terme la seva primera producció àudio-visual, els infants i adolescents assoleixen aptituds de creativitat audiovisual, treball en equip i lectura crítica d'aquests. I tot això es fa a partir d'activitats dinàmiques i mobilitzadores.

Carme Mayugo i Vanessa Ros

Clot RTV-Sant Martí i Teleduca, educació i comunicació

Les escoles participen en l'Agenda 21

Les escoles juguen un paper fonamental com a promotores dels valors i experiències que han de portar-nos cap a una societat més sostenible

Moltes ciutats del món es troben en la fase d'aprovació de la seva Agenda 21 local. Confeccionada amb una volguda participació ciutadana, oberta i directe, l'Agenda 21 Local és molt més que un simple acord. Es tracta d'encetar, entre tots, la que haurà de ser la pròxima revolució del segle XXI: la consecució de la sostenibilitat del planeta, començant per la del nostre entorn més proper.

Les escoles estan convidades a participar en aquest repte. Amb la seva força educativa sobre el jovent i el seu potencial d'influència vers la comunitat veïnal que les envolta, constitueixen un punt de referència en la difusió de bones pràctiques i un focus indiscutible de conscienciació social. "Còmplices" i felïços d'aquest paper fonamental dels centres, la Direcció d'Educació Ambiental i Participació de l'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa la iniciativa Agenda 21 escolar, un projecte que consisteix en oferir tot un conjunt de recursos perquè cada centre pugui dissenyar la seva petita gran "Agenda 21".

Les escoles i centres educatius resulten un àmbit molt apropiat on començar a posar en funcionament

Els centres poden posar en marxa un aprenentatge en l'acció

nous processos i solucions ambientals, on imaginar, experimentar i viure uns valors cívics, fonamentals per crear els hàbits i la consciència necessària que ens portaran a viure en un món socialment just, sa i eco-sostenible. Tenint en compte aquestes especificitats, la "Guia per fer l'Agenda 21 Escolar" proposa un procés similar al que s'ha dut a terme per confeccionar l'Agenda 21 de la ciutat. Amb la participació de tota la comunitat educativa, professorat, alumnes, pares i professionals no docents, els centres elaboraran el seu pla especial de sostenibilitat i d'educació en els valors ambientals, posant especial èmfasi en conceptes clau com la "biodiversitat", les "generacions futures", la "globalitat", el pensament sistèmic, en la necessitat d'establir compromisos i responsabilitats...

Cinc fases destaquen els punts estratègics per aconseguir un bon pla d'acció. La "Fase de motivació" consisteix a sensibilitzar i suscitar el compromís i la participació del màxim nombre d'integrants de la comunitat educativa. Així, es buscarà la complicitat dels diferents treballadors. Per exemple, els de la cuina poden ensenyar els joves com classificar les deixalles

LIBRE "CAP A L'AGENDA 21", AJUNTAMENT DE BARCELONA

adequadament, entre d'altres ensenyances; La "Fase de Reflexió" implica analitzar la filosofia ambiental i social que impregna el centre i veure el seu grau de coherència en la gestió dels recursos i l'ambient social que es viu a les aules. Els nens han de ser tractats i aprendre a tractar amb estima, comprensió i respecte –cap a ells i cap als altres–, incloent les "coses del món". Amb la tercera fase, la "Fase de diagnosi", s'aconseguirà conèixer i detectar els principals problemes mediambientals que té o genera el centre. En aquesta fase ens fixarem en l'estat de les aules, les aixetes, les finestres, les plantes i animallets que acull el centre... Evidentment també toca analitzar els continguts curriculars que estudien i practiquen els nens. És important detectar quant de temps es dedica a l'educació ambiental i des de quina perspectiva s'ofereix. Cal anar incrementant el temps que li reservem i la qualitat de la informació que oferim. D'aquestes ensenyances depèn, en bona part, el canvi cap a una societat amb estils de vida i pautes de consum harmonioses amb la natura i els éssers vius. El context en el qual s'imparteixen aquests coneixements és també un element a tenir en compte. L'exemple és sempre la millor lliçó. Prestarem atenció a la relació que manté el centre amb el seu entorn extern, les sortides que fan els alumnes, les activitats i concursos a nivell ciutat, comunitat o estatal en què participen. Després de detectar i prioritzar els diferents punts on es pot millorar, arriba l'"Acció". En aquesta fase, tots contribueixen a cercar i estudiar les solucions més recomanables. Un cop anem posant en marxa els diferents plans, sols resta l'"Avaluació" d'allò aconseguit, fet que permetrà reajustar el pla. Es tracta de construir coherentment la societat que tots desitgem.

Pilar Moreno
Protagonistes, ja!

Passejant per un bosc de taules

Parets del Vallès compta amb un nou espai escultòric al carrer inspirat en dibuixos dels escolars de la població

El 1999 es va demanar als alumnes d'entre 5 i 7 anys de Parets del Vallès (Barcelona) que dibuixessin lliurement tot el que els agradaria disposar sobre una taula. Era una continuació del projecte "Espais per la mirada", que es va exposar al Centre Cultural Can Rajoler aquest mateix any. Com a resultat d'aquesta proposta, es van realitzar quasi set-cents dibuixos.

Amb el nom d' "Un bosc de Taules", Can Rajoler ha organitzat una exposició en què s'han pogut veure aquest material, coincidint amb la inauguració d'un nou

espai escultòric a l'avinguda Francesc Macià, on s'han instal·lat de manera permanent sis escultures dels artistes Lluís Doñate, Albert Valera i M. Josep Forcadell. Es tracta de peces en acer i bronze, inspirades en els dibuixos dels infants. Sens dubte, una original manera d'aplicar la creativitat infantil al món artístic.

Els textos que reproduïm a continuació, a partir del material promocional de l'exposició elaborat pels professionals de Can Rajoler, expliquen la filosofia de cadascuna de les escultures.

Taula del Sol

El Sol ens dóna la vida. Des de milions de quilòmetres, la seva escalfor proporciona l'equilibri necessari perquè les persones, els animals i les plantes passem una temporada -potser una mica curta- aquí a la Terra. Però el nostre Sol, el que ha dibuixat en Víctor, aquest porta la vida sobre d'ell mateix. Papallones, crancs, floretes i altres éssers que no recordo haver vist abans ho estan passant d'allò més bé sobre la seva daurada superfície. Alguns d'ells -que se les donen d'haver viatjar molt- deien l'altre dia que això els recorda les darreres vacances que van passar a les platges d'Honolulu.

Taula parada

La taula està ben parada. Veient-la, entren ganes d'asseure's i menjar-se els plàtans, i les pomes, i totes les cireres. I beure un bon vas d'alguna beguda fresca. Veig que no s'han oblidat de posar un gerro amb flors i que resulta molt agradable. Però, el petit Aitor està preocupat per si no hi hagués pastís. Aquesta possibilitat no li fa cap gràcia. Ell pensa que unes postres sense pastís serien un autèntic desastre. Així que ha decidit escriure ben clar sobre les estovalles: PASTÍS.

Taula del mar

Quin munt de peixos hi ha en aquesta peixera. Diuen que els peixos grans es mengen els petits, però aquí, tots s'han fet amics. Fins i tot, veient un ambient tan maco, uns nens han volgut ficar-se a dins i nedar. De tota manera, a alguns dels peixets els ha vingut nostàlgia de quan estaven al mar i anaven a prop de les barquetes de vela i sentien nens que cridaven: "mireu, mireu com salta aquell peix!". Eren macos aquells nens... i les ones... Llàstima dels vaixells dels pescadors, amb les seves xarxes tan perilloses. Tan perilloses com les urpes del gatot, que des d'un costat de la taula es prepara per saltar sobre la peixera. Uf!

Taula dels circuits

Renoi, que n'arriben a ser d'alts els gratacels de les grans ciutats! No s'acaben mai! A mi m'atabalen tants pisos amb tantes finestres i amb tanta gent a dins. Es per això que quan arriba el cap de setmana m'entren unes ganes boges d'anar-me'n cap al mar o la muntanya. El problema, llavors, és decidir si agafaré el tren de la Yolanda, o el cotxe d'en Gerard o la moto d'en Jehovà. En qualsevol cas, recorreré uns quants quilòmetres i després tindrè el plaer d'estar en plena natura i d'oblidar la vida urbana. Però, no sé com m'ho faig, que quan arriba el dilluns ja estic una altra vegada veient la ciutat des de l'alta finestra d'un gratacel.

“Adéu Srebrenica...”, pels nens bosnians

Alumnes del Sagrat Cor de Jesús-Casp, Barcelona, dibuixen un còmic per ajudar els nens que viuen als camps de refugiats de Bòsnia

Srebrenica. Ciutat de Bòsnia, de majoria musulmana, llengua serbocroata, procedència ètnica eslava. Repassar la seva història recent és repassar la tragèdia viscuda a terres balcàniques. Una guerra fratricida, originada per vells greuges històrics resucitats per les ànsies de poder d'algunes personalitats i atjada per una crisi econòmica, que acabaria fent desaparèixer o desplaçar-se milions de persones pels sol fet de tenir una opinió diferent o recitar unes oracions.

“Iugoslàvia: Un país, dos alfabetes, tres religions, quatre llengües, sis repúbliques”. dita popular

Propera a la veïna Sèrbia i amb la religió com a principal diferència d'aquesta –ortodoxa–, Srebrenica resistí els atacs paramilitars –de la guerrilla sèrbia de Bòsnia, en aquest cas–. El 1992, la ciutat acollí centenars de bosnians musulmans que fugien de les matances perpetrades al medi rural pels txetniks –nom dels paramilitars serbis– que practicaven la neteja ètnica amb el recolzament de l'Exèrcit iugoslau.

La declaració de la ciutat com a “zona segura” per part de l'ONU, el 1993, despertà falses esperances entre una població musulmana que ja acudia en massa des de les zones del voltant. La ciutat es convertí en un enorme camp de refugiats, on les persones s'amuntegaven en condicions duríssimes. D'aquí l'enorme drama que suposà la caiguda de la ciutat el juliol de 1995 a mans dels paramilitars serbis, davant la passivitat de les tropes de la UNPROFOR, amb ordres de limitar-se únicament a garantir el proveïment humanitari, i de les forces bosnianes, ocupades en una gran ofensiva croatomusulmana a l'oest de la república.

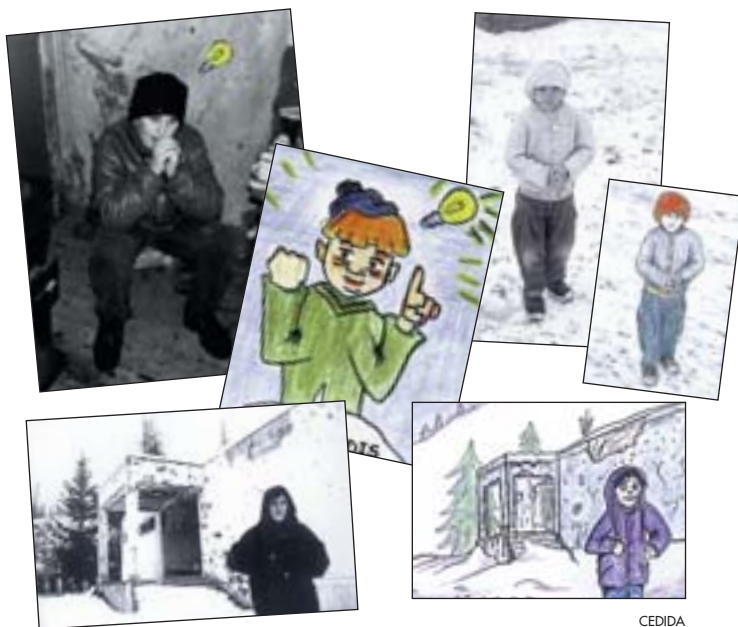
Set mil persones, la major part nens, dones i vells d'entre 13 i 80 anys, van ser assassinades en tan sols cinc dies. Quaranta mil persones van fugir desesperadament de la ciutat a través de boscos minats i sota control serbi. Els més afortunats potser van aconseguir arribar fins a territori sota domini croatomusulmà i sobreviure en un camp de refugiats. L'ACNUR ha qualificat la matança com la més gran que ha tingut lloc a Europa des de la II Guerra Mundial.

Un cop acabada aquesta guerra balcànica –que no l'única– amb els acords de Dayton (novembre, 1995), molts pocs desplaçats han pogut tornar a casa seva si aquesta es troba en territori finalment administrat per “l'enemic”, com és el cas de Srebrenica. Els camps de refugiats continuen plens.

Jordi Rodri, fotògraf, voluntari durant i després de la guerra en el proveïment d'ajut humanitari a la població bos-

niana, fou l'encarregat d'explicar aquesta dura història als nens del Col·legi Sagrat Cor de Jesús del Carrer de Casp de Barcelona, arran d'una iniciativa promoguda pel Grup d'Estudis Pedagògics (GEP), entitat dedicada a la sensibilització i educació per una cultura de cooperació. Rodri explicà la situació de molts nens iugoslaus als alumnes del col·legi i els facilità algunes adreces perquè poguessin carregar-se amb nens que vivien en camps de refugiats.

La resposta dels alumnes fou immediata: Què podem fer per ells? I, des de llavors, els escolars animats pel GEP, han llançat diverses iniciatives per ajudar la població desplaçada per les guerres balcàniques. L'última ha estat l'edició del còmic “Adéu, Srebrenica...”, un llibre molt especial, tant pels nens que han estat els autors i promotors com pels nens que en són els protagonistes. I és que el còmic explica les aventures de tres nens reals, l'Adis (a l'imatge de l'esquerra), en Muki (a la dreta) i la Meliha (a baix), que han estat encantats de trobar

Els personatges del còmic són nens reals, que van emocionar els seus companys del col·legi de Casp

aquests nous amics. Els dibuixants del còmic són Jordi Ortega i Manel Sastre, de 14 anys. Tots els alumnes del col·legi han col·laborat en acolorir-lo, i el mateix Jordi Rodri ha donat el seu toc al fil del guió. El llibre té un preu de 1.500 ptes. i tots els diners que es recullen amb la seva venda van destinats a la reconstrucció de la xarxa escolar de Bòsnia. Es pot adquirir al mateix col·legi, a la llibreria Altaïr (Gran Via de les Corts Catalanes, núm. 616) o bé a l'adreça gep@cataloniamail.com.

Pilar Moreno
Protagonistes, ja!

La vida en un camp de refugiats

El fotògraf alemany Jens Hilgendag recrea en una exposició la vida de sis infants als camps de refugiats d'Albània en ple conflicte bèl·lic a Kosovo

© JENS HILGENDAG

“Han mort l’avi. Han cremat la casa. No sé on paren ni els meus germans, ni mon pare, ni els meus oncles. Van cremar totes les cases, les màquines agrícoles, els animals...”. “El més trist eren els comiats dels amics, o quan passàvem fam, o quan a nosaltres, els nens refugiats, ens miraven diferent. Tothom ens coneixia perquè dúiem les mateixes sabatilles i

samarretes”. “Que mai més es repeteixi una guerra. No sé ben bé com va començar. No tinc molt clares les raons d’una guerra”.

Són testimonis d’infants refugiats que resumeixen els sentiments que els provoca la crua i injusta realitat dels conflictes bèl·lics. De fet, ells no entenen el perquè d’una situació tan absurda i a la vegada tan cruel. I ells, d’aquesta situació, són els màxims perjudicats.

Es calcula que al món hi ha a l’actualitat més de 22 milions de refugiats i que, d’aquests, més de la meitat tenen menys de 18 anys. Fugir per raons de raça, religió, nacionalitat, opinió política o pertinença a un grup social determinat són les principals raons dels desplaçaments forçosos, tot i que els conflictes bèl·lics en són la primera causa.

© JENS HILGENDAG

Retratar la vida quotidiana de sis infants refugiats durant el conflicte de Kosovo ha estat la raó que ha motivat el fotògraf Jens Hilgendag a fer una exposició, “on es busca sensibilitzar la població, però no a través de les imatges de crueltat que sovint apareixen als mitjans de comunicació, sinó retratant els nens i nenes de la forma més natural possible”.

La mostra itinerant “A través d’ells”, que s’ha pogut veure al Moll de Bosch i Alsina de Barcelona, reproduïx l’interior d’un camp de refugiats, al qual l’espectador accedeix entrant en una gran carpa. Mitjançant fotografies, entrevistes en àudio i vídeo a sis infants refugiats i elements d’ambientació (llits, roba, letrines...), aquesta exposició recrea tant el procés personal com circumstancial dels sis protagonistes.

Així, les tendes de campanya que hi ha instal·lades retraten fidelment les condicions de garberament, de

© JENS HILGENDAG

precarietat, en què viuen els refugiats. A l’interior d’aquests espais podem veure una fotografia de l’infant i sentir les seves paraules, els seus records, el temor, la tristor... que els produeix la dramàtica situació que viuen.

L’exposició “A través d’ells” és un dels actes que l’Associació ACNUR (Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados) ha organitzat per commemorar el seu 50è aniversari. A l’estat espanyol l’Associació “España con ACNUR” treballa des del 1993 per difondre la realitat i les necessitats dels refugiats mitjançant campanyes de sensibilització i educació. Un altre dels seus objectius és la recaptació de fons privats i públics per al finançament de projectes.

**Asociación España con ACNUR - Tel. 91 369 06 07
eacnur@ibm.net - www.eacnur.org**

Paloma Herrera
Protagonistes, ja!

Escollir les activitats del temps d'oci

Un lleure amb experiències i socialització de qualitat assegura un millor futur

"La majoria de la gent no volen fer plans; es volen sentir alliberats de la responsabilitat de planificar. L'única cosa que volen és tenir alguna seguretat que podran viure decentment. La resta, és un constant gaudir de la vida". (B.F.Skinner).

Soroll, fums, al·lucinògens, estímuls virtuals... Gran part del temps d'oci de la majoria dels adolescents –i de persones menys joves– es consumeix sovint en espais destinats al consum, a la participació passiva i a la interacció banal (discoteques, cinemes, bars, sales de jocs...). Allunyats de qualsevol consideració moral, se'ns planteja com afecten i quin enriquiment reporten aquestes activitats, les quals, com a ofertes col·lectives –evidentment– sí que comporten algun grau de socialització.

Recentment vaig llegir al diari AVUI els resultats d'un estudi del Centre de Desenvolupament Acústic (CEDA) de l'Escola d'Enginyeria i Arquitectura La Salle (Universitat Ramon Llull), el qual assegura que la meitat dels joves tenen algun grau de discapacitat auditiva i que, quasi el 20% -de seguir exposats a les altes emissions de sons- necessitaran audífon abans del quaranta anys. Les discoteques i els "walkman" en són els principals artífexs.

Un altre fet en augment són les al·lèrgies i les rinitis (que ja afecten a més del 20% de la població) i les quals es consoliden en els afectats amb els ambients tancats i els aires condicionats dels locals, que hi col·laboren, eixamplant-ne el col·lectiu.

La pèrdua de la concepció de la realitat a partir de vivències injectades mitjançant els jocs virtuals, les mà-

JORDI QUERA

...els veritables espais d'acció, com a base d'un lleure de qualitat, diferent, ple de vivències, integrador, formatiu, lúdic, participatiu...

quines de jocs, (fins i tot els cinemes i la televisió!)... i com alteren l'estat anímic i creen dependències, amb patologies diverses (com la ludopatia) és un fet que dona molta feina als psicòlegs. També els al·lucinògens (alcohol, tabac, altres drogues...) afecten la salut de manera incisiva i inqüestionable.

Queda provat que moltes activitats i ofertes de consum del temps d'oci des-

JORDI QUERA

...hem de potenciar que els infants i joves dediquin el seu temps de lleure a activitats que aportin un compromís a llarg termini.

trueixen objectivament el jove i que el seu component més positiu -i necessari- és el de la socialització.

Per estar integrat socialment cal seguir les tendències musicals; per trobar-se amb gent i fer interacció s'ha d'anar a locals públics; per comentar una pel·lícula has d'haver anat al cinema; per saber competir amb els amics amb la consola de videojocs, l'has d'haver provat; per saber què és un "mojito", s'ha d'haver tastat; per celebrar un esdeveniment, s'ha de saber beure...

Si és un mal necessari el participar dels vicis socials en temps d'oci, potser el més aconsellable és decidir quins han de ser complementaris (de simple consum puntual) i quines alternatives han d'esdevenir els veritables espais d'acció, com a base d'un lleure de qualitat, diferent, ple de vivències, integrador, formatiu, lúdic, participatiu.

Afortunadament, l'escola d'avui ensenya a diferenciar els valors de les vivències, però segueix havent drogaaddicció, alcoholisme, ludopaties... i -sense anar tan lluny- joves que destinen principalment el seu temps d'oci a les activitats ressenyades al començament d'aquest escrit.

No pot ser. Els pares, i també des de l'escola, hem de potenciar que els infants i joves dediquin el seu temps de lleure a activitats que aportin un compromís a llarg termini i el lleuger decreixement percentual en l'associativisme juvenil dels darrers temps ens hi va en contra. Cal un esforç de tots per a fer forts els Agrupaments Escoltes, els Esplais, els Casals de Joves, els Clubs Esportius, els Centres Excursionistes... i totes aquelles entitats que ofereixin un entorn d'interacció social de qualitat que minimitzi els impactes nocius d'altres ofertes.

Jordi Quera

Un paradís ple de contes

Lola Anglada va recrear un món infantil de faula

“Mentre la gent discuteix, en Narcís s’escorre. Se’n va. És que des de l’altre full un ninot el crida; li fa m Garrufes, el distreu -Vine- li diu”.

En Narcís és un nen rialler. De nadó a homenet en

Els personatges de l’autora, en relació estreta amb l’entorn i la natura, juguen amb la metàfora i esdevenen molt més que companys reals

unes quantes pàgines, acompanyat de la seva creadora, Lola Anglada i Sarriera qui li va donar la vida i el va fer tal com és.

Les històries són senzilles, sovint molt quotidianes, ja sigui per viscudes ja sigui per desitjades o ni que sigui per imaginades...

Aquesta autora barcelonina va saber combinar els trets fermes però dolços dels seus dibuixos amb l’atractiu música de les seves narracions.

Un món d’infants fet per als infants que els aproparà a mil i una experiències. Ocells que parlen amb els protagonistes, petxines que volen arribar al

mar i no poden malgrat fer-se amigues de tots els elements de la natura, gavines que passegen amb en Narcís... Les històries-imatge de Lola Anglada (o imatges amb tota una història) combinen en estreta relació tots els elements de la natura i conformen un paradís de faula.

I no només a les històries de Narcís. Els dibuixos encissants de Lola Anglada i les seves històries màgiques es poden trobar també en un seguit de contes que l’autora va anar publicant al llarg de la seva vida: Con-

tes del Paradís, Contes d’Argent, Margarida, En Peiret, El més petit de tots... fins i tot en el llibre que va de-

Lola Anglada

Lola Anglada va néixer a Barcelona el 1892. Se la considera una artista autodidacta, però el seu pas breu per una de les acadèmies artístiques barcelonines de principis de segle li va permetre conèixer altres creadors, com Joan Miró o Enric Ricart, inclús a Clarà o Llaverias de qui se la considera deixeble. Malgrat aquests contactes, la crítica l’ha considerada sempre com a una artista original, al marge de modes i tendències, amb un estil personal molt propi. La seva estada a París li va proporcionar cert renom internacional, però aquesta il·lustradora -que també va conrear altres branques artístiques com l’escultura i la pintura- sempre va tenir molt a prop la seva Catalunya natal, i, de la mateixa manera, mai va oblidar el seu món ideal: un entorn ple d’infants. Va morir el 1984.

Acompanyant històries dolces i carregades d’expressivitat, els dibuixos d’Anglada han il·luminat la imaginació de molts infants

dicar a les seves nines s’hi podia apreciar la seva màgia, les nines de porcellana preien vida per arribar fins a nosaltres carregades de somnis, d’emocions, de vivències i il·lusions. Un paradís ple de contes... o els contes del paradís que tot infant porta ben endins.

Anna Borau
Protagonistes Ja!

L'Associació FADA s'adhereix a un manifest per modificar el Codi Penal en matèria d'agressions sexuals

L'Associació Fada per a l'Assessorament i la Prevenció dels Abusos Sexuals a Menors de Barcelona està difonent el manifest "Por los Derechos de los Menores", elaborat per l'Asociación de Mujeres Contra los Abusos en la Infancia y la Adolescencia (A.M.C.A.I.A.), de Madrid. Es tracta d'un document que té com a finalitat la modificació de diferents articles del Codi Penal. Ambdues associacions demanen la no prescripció dels delictes i les penes dels agressors sexuals, en base a les greus conseqüències de caràcter psicològic que pateixen al llarg de la seva vida els infants i adolescents que pateixen aquestes agressions. La situació s'agreuja pel fet que, en la majoria de casos, els agressors són familiars consanguinis.

Les associacions de Barcelona reclamen mesures contundents davant el perill dels guetos escolars

El Consell de la Joventut de Barcelona, arran de l'últim informe anual del Síndic de Greuges, on s'alerta sobre el perill de la creació de guetos escolars, ha adreçat una carta a la consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Carme Laura Gil, per comunicar-li la preocupació de les associacions i demanar mesures contundents que impossibilitin la creació d'aquests guetos. El CJB ha mostrat la seva preocupació pel fet que avui dia els fills i filles d'immigrants van, majoritàriament, a unes escoles públiques molt concretes, alhora que, en aquestes, baixen les matriculacions de nens i nenes de pares nascuts a l'Estat. Per aquest motiu, la plataforma interassociativa juvenil de Barcelona demana l'esforç de tots els centres educatius que reben fons públics (de titularitat pública i privada) per tenir alumnes de pares immigrants, i reclamen un control centralitzat pel repartiment uniforme d'aquests i aquestes alumnes. En total, el CJB engloba 67 associacions i 15 federacions que representen a unes 450 entitats de base, amb milers de joves associats i associades.

Concurs educatiu

Un total de 501 treballs han competit a la 23a. edició del Concurs d'Experiències Educatives que convoca l'editorial Santillana. El Premi d'Experiències Escolars ha estat per l'IES La Valldigna, de València. Aquest premi té una dotació d'un milió de pessetes, mentre que els guanyadors de cada una de les seccions van rebre 250.000 pessetes. L'objectiu de la convocatòria és promoure les experiències que contribueixin a millorar la qualitat de l'ensenyament.

10a. Escola d'Estiu de Serveis Socials

L'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona organitza la 10a. Escola d'Estiu de Serveis Socials, que es realitza del 2 al 6 de juliol al Centre d'Estudis d'Hostaleria i Turisme (carrer Berruguete 126, Barcelona). Per aquesta edició s'ha escollit com a lema "les famílies". Els professionals i responsables dels serveis socials municipals reflexionaran sobre les transformacions que ha experimentat el model familiar i els nous reptes que suposa als serveis de Benestar Social municipals. L'Escola inclou una àmplia programació de cursos, tallers, conferències i taules rodones que permetran l'intercanvi d'experiències i reflexions a l'entorn de la família. Més informació als telèfons 934 022 492 i 934 022 435.

Activitats d'estiu de les entitats d'educació en el lleure de Catalunya

Les entitats d'educació en el lleure de Catalunya organitzen un complet programa d'activitats d'estiu adreçades a infants i joves. Conduïdes per educadors i educadores, aquestes activitats compten amb una gran tradició a Catalunya i estan pensades per contribuir a la formació integral d'infants i joves en el temps de lleure. Algunes de les activitats que s'organitzen són esports, estades lingüístiques, campaments, circ, colònies, cibercolònies, camps de treball, aventura a la natura, rutes i casals. Més informació al telèfon: 93 483 83 83 (Secretaria General de Joventut).

Educació i Televisió Local

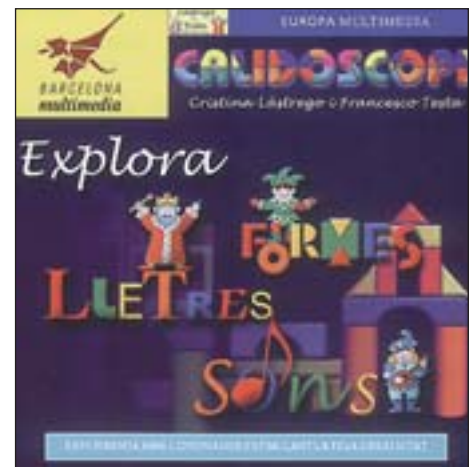
Francesc-Josep Deó (ed.)
Mitjans. Xarxa d'Educadors i Comunicadors

En aquest llibre, la xarxa de professionals de la comunicació i l'educació Mitjans presenta una sèrie d'experiències sobre com educar per mirar la televisió, mitjà central a la nostra societat. D'aquesta manera, Mitjans vol promoure la col·laboració entre centres d'ensenyament i televisions locals amb finalitats didàctiques i de participació. A "Educació i Televisió Local", diferents professionals del sector analitzen experiències educació-televisió a primària, secundària i a l'educació no formal.

Explora Formes, Lletres, Sons

Francesco Testa i Cristina Làstrego
Barcelona Multimedia

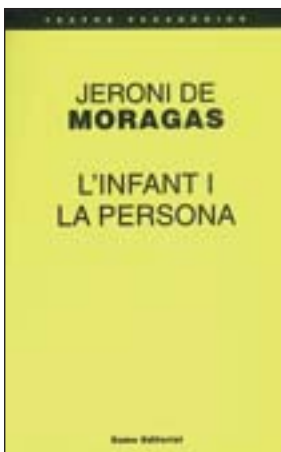
Aquesta obra multimèdia tracta les mateixes matèries que els nens i nenes aprenen en començar l'inici de l'educació infantil. Com la resta de títols de la col·lecció Calidoscopi, adreçada a nens i nenes de 3 a 6 anys, està especialment dissenyada per ser una de les primeres aproximacions que els infants fan a l'ordinador i per ensenyar-los d'una manera tant atractiva com eficaç.

Diversos títols

Alfaguara

Novetats de la sèrie lila (a partir de 8 anys), taronja (a partir de 10 anys) i blava (a partir de 12 anys) de l'Editorial Alfaguara. Cada volum disposa d'un material d'animació a la lectura, amb eines i suggeriments.

L'infant i la persona

Jeroni de Moragas
Eumo Editorial

Tria de textos dels articles i llibres que va escriure el pediatre, psiquiatre infantil i catedràtic de psicologia, Jeroni de Moragas (1901-1965), selecció feta pels professors de la Universitat de Barcelona Miquel Siguan i Montserrat Kirchner. El volum analitza diferents temes, com la psicologia evolutiva de l'infant i la persona, els inadaptats i la seva psicoteràpia, les oligofrènies i el seu tractament o les relacions humanes. Sens dubte, una obra de referència per profunditzar en la vida i obra de Moragas, personalitat clau en el desenvolupament de la psicologia infantil i la pedagogia terapèutica a Catalunya.

**de 0
a 18**.net

La web de la
infància i l'adolescència

www.de0a18.net

Diputació de Barcelona
Àrea de Serveis Socials

ASSOCIACIÓ
PER LA INFÀNCIA
MALTRACTADA

**NOSALTRES
TAMBÉ!**

**ELS DRETS DELS INFANTS
SÓN DRETS HUMANS.**

EXPOSICIÓ "NOSALTRES TAMBÉ"

UNA FÓRMULA DIDÀCTICA DE FER CONÈIXER ELS DRETS DELS INFANTS.

L'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona, ha tingut i té un especial interès en la prevenció dels maltractaments infantils.

Una de les vies de treball que menen a aconseguir bons resultats en aquesta tasca preventiva, és la divulgació dels drets dels infants.

L'exposició NOSALTRES TAMBÉ, és l'instrument posat a disposició dels municipis per aquesta finalitat; una exposició que es basa en la participació activa d'infants i adults i en aprenentatges que contribueixin a la millora de la qualitat de vida dels infants.

Darrerament aquesta exposició ha estat instal·lada a Les Masies de Voltregà i a Terrassa. La previsió del primer trimestre de l'any entrant, és de que viatgi a les Franqueses del Vallès i a Lliçà de Vall.